

Izhaja:
vsako soboto in četrtek
popoldne.
Stane za celo leto 15 L.
" pol leta 8 "
" četrt " 4 "
Za inozemstvo celo leto
35 L.
Na naročila brez do-
poslane naročnine se ne
moremo ozirati.
Odgovorni urednik:
Polde Kemperle.

GORIŠKA STRAŽA

Št. 6

V Gorici, v četrtek 22. januarja 1925. Leto VIII.

Nefrankirana pisma se
ne sprejemajo. Oglosi
se računajo po dogovor-
in se plačajo v naprej.
List izdaja konsorcij
„GORIŠKE STRAŽE“
Tisk Zadruga tiskarne
v Gorici
Riva Piazzetta št. 18.
Uprava in uredništvo:
ulica Mameli št. 5.
— (prej Scuote). —

Slovinci in katoliška Cerkev.

Ko so prvi slovenski rodovi pred trinajstimi stoletji prišli čez gorske prevale v dežele ob Soči in Adrij, je bilo slovensko ljudstvo še v temi, brez kulture, pa tudi brez upanja, da se povzpne v krog kulturnih narodov. Slovenskemu narodu so odprli krščanski blagovestniki vrata v hram evropske kulture. Sveta škofa Mohor in Fortunat iz Ogleja sta učila evangelij v primorskih deželah. Irski učenjak Virgilij je oznanjeval blagovest med koroškimi Slovenci, na vzhodu pa je zasijala luč iz Velehrada, luč, ki sta jo zažgala apostola Slovanov, prva kulturna delavca, sveta brata Ciril in Metod. Ta plamen krščanske kulture je razsvetljeval Čehom pot do duševnega in narodnega vstajenja, sijal je Bolgarom, Srbom, hrvatskemu narodu, tudi nam Slovincem in je slednjič prodrl do milijonskih ruskih množic.

Od takrat dalje so katoliške ideje prerajale in oživljale vse življenje slovenskega naroda. Slovenska družina je zgrajena na katoliških idejah, zato je ostala zdrava in čvrsta do današnjih dni. Vzgoja otrok v slovenski hiši temelji na evangeljski misli. Najlepše življenje slovenske vasi se ste-ka v cerkvi. Pa tudi kulturno tvorno delo Slovincem je vse prepleteno z žilami katoliškega nazora. Prvi književni spomeniki Slovincem so verske vsebine in še danes je velik del slovenske književnosti prepojen z živim zaupanjem v resničnost krščanske misli. Tako more pač slovenski narod iz dna srca vzkliti:

Katoliški Cerkvi se imam zahvaliti za svojo najboljšo posest, za vso hrano svojega duha, za ves polet svoje duše!

Vzemite slovenskemu narodu katoliško vero in vzeli ste mu vse to, kar mu hrani duha, kar mu dviga dušo, kar mu tolaži srce. Vzeli ste mu najboljšo posest, razvalili ste njegovo organsko kulturo, razdeljali ste mu zdravo družino, iztrgali ste dušo iz

njega. In naš narod bi hiral in gineval, dokler ne bi izginil iz kroga narodov.

Katoliške življenjske ideje so rodovitna tla, v kateri je slovenski narod pognal glavne korenine.

Kdor hoče odrezati slovensko ljudstvo od rodnih tal, od katoliškega življenjskega nazora je največji, je smrtni sovražnik slovenskega naroda.

Še več: Kdor ljubi slovenski narod in pozna njegovo notranjo rast, mora stremeti za tem, da se življenje slovenskega ljudstva še bolj prepoji z življenjskimi sokovi, ki jih katoliška Cerkev deli narodom vesoljnega sveta.

Zato zdrave slovenske množice požravljajo in podpirajo vse versko in kulturno delo, ki hoče poglobiti in ojačiti katoliške življenjske ideje v naši deželi.

Zato pa morajo tudi odločno odkloniti in odbiti vse one, ki poskušajo izrinuti krščansko misel iz življenja slovenskega ljudstva: materialistične komuniste, italijanske framasone, pe-tuži vse one, ki so postavili nacionalizem na prestol božji.

Slovensko ljudstvo Primorja se je odločno postavilo v bran, ko so videmski framasoni skušali zatreti katoliške organizacije v deželi.

Slovenske katoličane Primorja čaka še drugi oster boj, da dokažejo visokim krogom, da za nacionalizem ne sme biti mesta v vesoljni Cerkvi.

Toda zavedne delovne množice bodo znale tudi v lastni hiši prižgati luč načel. V Primorju imamo skupino indiferentistov, ki trdijo, da se mora katoliški nazor radi ljube sloge umakniti iz javnega življenja primorskih Slovanov. Ti ljudje ne razumejo, kaj je slovenskemu narodu katoliška misel. Tei skupini bo moralo slovensko ljudstvo dokazati, da si ne pusti porezati korenin, ki donašajo v telo slovenskega naroda sveže in mogočno življenje.

To je trojni boj, ki čaka naše ljudstvo, boj za življenje in pravo rast slovenstva.

Kaj se godi po svetu?

Načelo.

V svojem govoru z dne 3. januarja je ministrski predsednik z odločnim glasom proglasil, da hoče uvesti v državo mir in zakonitost. Ali zlepa ali zgrda, je poudaril. Torej normalizacija je tisti lepi ideal, ki vedno blesti vodji fašizma pred očmi. To načelo je napisal na prapor fašizma po težkih obtožbah proti raznim snoparskim prvakom. Zanimivo je pa pri vsem tem, da hoče vodja fašizma »normalizacija« tudi zgrda, če ne bo šlo drugače. Skrajni fašistovski dnevnik »La Conquista dello Stato« (Osvojena država) je v eni svojih zadnjih številčk objavil članek, kjer pravi, da ni bil Rim nikoli prestolnica fašizma; treba je glavno središče fašizma prenesti v Firence ali Bolonjo. Vodja države, piše list dalje, naj smatra za svojo dolžnost, ne braniti ustavne države proti revoluciji, ampak uresničiti revolucionarno voljo, svoje stranke tudi v ustavni državi. Člankar zaključuje: Prijatelji v vodstvu: prišel je čas, da pokažete neodvisnost strankinega vodstva od Viminala (sedež notranjega ministrstva); da pokažete, da je to revolucionaren odbor, ki hoče uveljaviti voljo fašizma proti vsakomur.

Taki glasovi v fašistovski stranki niso redki. Ali jih bo vrhovni vodja upošteval?

Prepad je nepremostljiv.

Na nasprotni strani so pa ljudje, ki o teh načinih normalizacije nočejo nič vedeti. To se je v jasni luči videlo ob priliki parlamentarne debate o volilni reformi. Preden je prišel novi zakonski načrt pred zbornico, so v krogih fašistovske stranke upali, da bo opozicija prišla v parlament. To bi bilo za Mussolinijevo stranko zelo prijetno, ker bi ob navzočnosti opozicije rešili svoj volivni načrt. Združene opozicijske stranke pa nočejo priti v zbornico, dokler Mussolini ne odstopi. Le komunisti so si dovolili potezo na svojo roko in šli pogledat, kaj se godi za zborničnimi vrati. Vsa ostala opozicija pa soglašava v tem, da ne zapusti svojega stališča in ne da okrnjenemu parlamentu znaka popolne zbornice izvoljenih ljudskih zastopnikov.

Še bolj je protifašistovske stranke okrepil nastop bivših treh ministrskih predsednikov Giolittija, Orlanda in Salandre. Ti trije voditelji opozicije, ki še sedi v parlamentu, so vrgli koncem prejšnjega tedna Mussoliniju rokavico. Debata o preuredbi voliv-

nega zakona je imela za fašizem to posledico, da so trije najizkušenejši italijanski državniki napovedali fašizmu odkrit boj; bojevali ga bodo v imenu liberalnosti in albertinske ustave, ki je Italijo dvignila iz drobcev malih italijanskih držav. Ti trije možje so povzročili, da se opozicija niti ne zmisli več, da bi zopet zasedla v sedanjih razmerah zbornične klopi.

Zbornica podpisala svojo oporoko.

V soboto je zbornica odločevala o novem zakonskem načrtu. Najprej so razpravljali o večkratnem glasu. Proti tej novi uredbi so se oglasili poslanci Rossini s tovariši in zahtevali naj se črta. Poslanec Finzi je nato predlagal, naj se ta odstavek črta, češ, da ni sedaj ugoden čas za to. Večkratni glas je potem propadel. Junak dneva pa je hotel postati poslanec Dudan, ko je predlagal, da se ne smejo izvoliti za poslance tisti, ki so se borili proti Italiji. Poslanca, ki je hotel biti bolj papeški kot papež sam, je potolažil notranji minister Federzoni in mu blagohotno svetoval, naj umakne take svoje predloge.

Največjo pozornost pa je vzbudil dnevni red, ki ga je utemeljeval Orlando tudi v imenu Giolittija, Salandre in njihovih tovarišev. Mirna in stvarna govora Orlanda in Giolittija sta spravila tudi sicer precej prožnega Mussolinija iz ravnotežja. Glavna vsebina govorov teh mož, v kateri so zdaj uprte oči vse Italije, je bila: Ne moremo zaupati, da bodo volitve svobodni izraz ljudske volje, zato smo proti volilni reformi.

Fašistovski časopisje napada z vso silo nekdanje italijanske državnike; poseben gnev se jih je lotil proti Salandri, ki je do nedavna zastopal Italijo v društvu narodov. Salandrizem, tako pišejo glavna snoparska glasila, je danes postal le osebni pojav, brez politične važnosti; je izključen iz žive borbe. V takem tonu se berejo vsi napadi. Opozicijski pa odgovarjajo, čemu se bojite mrtvecev, če ne grizejo?

Po takih žrtvah je bil volivni zakon sprejet. Mora prestati pa še eno preizkušnjo v senatu. Tukaj bodo tudi protifašistovski senatorji pokazali, da bo zakonski načrt sprejet le od vladne večine. V političnih krogih se širijo vesti, da bo 80 senatorjev nasprotovalo novemu volivnemu načrtu.

Ko prode tudi v senatski zbornici Mussoliniev načrt, se bodo začele priprave za volitve, ki bodo po izjavah vodilnih fašistovskih krogov že jeseni ali najkasneje prihodnje spomlad.

Novo Mussolinijeve skrbi.

Zbornica bo sedaj počivala do polovice februarja. Po ponovni otvoritvi mora zbornica sprejeti še dva načrta: o tisku in tajnih organizacijah. Po tem pa začne debata o proračunu.

Hude preglednice dela ministrskemu predsedniku senat, ki ni naklonjen zakonskemu načrtu o preuredbi vojske. Pri sedanjem zasedanju senata, ki je pričelo v terek, bo morda novi vojni načrt imel več sreče. Baje se je posrečilo dobiti večino senatorjev za načrt. Ministrski svet pa je te dni obravnaval vprašanje zakaj pada ugled Italije v inozemstvu. Na rovašč opozicije pripisuje tudi padec italijanske lire in premišluje o protikuropih.

To so moreče skrbi za vodjo vlade, ki je obenem poglavar fašizma. Ta težka skala se bo odvalila le te-

daj, če bo ves italijanski narod po svojih zastopnikih odločevalo usodi Italije v duhu ustanosti, v duhu načel, ki so vodila državo skozi viharne čase.

Naše šolsko vprašanje.

V dveh člankih smo med drugim opozorili, da je govor poslanca Besednjaka vzbudil veliko pozornost v državi in tudi v tujini. Ne govorimo o uglednih jugoslovanskih ter čeških listih, ki so se na široko pečali z Besednjakovim govorom, kar je pri bratskih narodih umljivo, večje paznje zasluži dunajsko časopisje. Veliki liberalni dnevnik »Neues Wiener Tagblatt« je prinesel v številki od 13. januarja štiri kolone dolg članek, iz katerega posnamemo nekaj misli.

»Poslanec Besednjak« tako piše omenjeni list, »je pred božičem v velikopoteznem govoru prinesel pred parlament vso šolsko mizerijo narodnih manjšin v Italiji ter je navedel take dejstva in take dokaze, ki so dali misliti mnogim resnim politikom. Njegov govor je napravil globok vtis. Obnašanje ministra Casati-ja je vplivalo bolj komično nego razburljivo, ko je hotel utajiti svojo izjavo — ki jo je bil dal vsem širim manjšinskim poslancem — da je namen šolske reforme, potujčiti narodne manjšine.

Vpeljava italijanske šole v drugorodnih okrajih bo Nemce in Slovence duševno in kulturno pohabila. Od jeseni 1923. dalje se ljudska šola popolnoma italijanizira, nemški in slovenski jezik se poučujeta samo še v nekaterih dodatnih urah; in še ta beruški ostanek pouka se malokje v polni meri deli nemškim in slovenskim otrokom.

In posledice? Analfabetizem — tam že petdeset let nepoznan — se bo razpavel v novih pokrajinah istotako, kot v starih deželah, kjer je dosegel v nekaterih provincah pred vojno do 80 odstotkov.

Člankar opisuje politične razmere v državi ter izraža upanje, da bo za Mussolinijem prevzel Giolitti vlado.

Kaj smejo narodne manjšine v Italiji pričakovati od njega in bodočnosti? Upamo, da več uvidevnosti in pravičnosti in s tem neko olajšanje najhujših ostrih za nemško in slovensko manjšino. Nemci in Slovani se morajo za ohranitev svoje narodnosti oborožiti z veliko potrpežljivostjo in močjo, kajti samo v spoznanju, da jih hujše ne more več zadeti, leži njih upanje.

Italija potrebuje za svoje notranje pomirjenje in za gospodarsko okrepitev v letu 1925. veliko bolj miru s sosedi nego katera druga država v Evropi; vsak dan ji bolj jasno pravi, da do takega miru ne pride, dokler v svojih mejah tlačijo dele sosednih narodov in to v očitnem nasprotju s svojimi slovesnimi obljubami in obvezami toliko na mirovni konferenci, kolikor v lastnem parlamentu. Trezno misleči državniki uvidevajo čedalje bolj, da je v 20. stoletju tako počenjanje nemogoče brez ugovora vsega civiliziranega sveta. Ti državniki poznajo Slovence in Nemce novih provinc kot mirne, delavne in pravno čuteče ljudi; zato ne more leto 1925. prinesiti nikakega poslabšanja, marveč samo zboljšanje položaja narodnih manjšin.

Medtem ko se srčno veselimo uspeha, ki ga je imel govor poslanca Besednjaka, živo želimo, naj bi se po Besednjaku in Tinzlu srečno začeta serija govorov o našem šolstvu v parlamentu le še nadaljevala, dokler ne dočakamo časov, da se bo naše šolsko vprašanje pravično rešilo.

Nadaljujte!

Že v zadnji številki smo morali javno obsoditi delovanje in postopanje nekaterih varnostnih organov kot škodljivo ugledu države. Iz raznih krajev dežele nam prihajajo nova poročila o aretacijah in preiskavah po hišah naših fantov in mož, ki niso nič drugega zagrešili kot to, da jih je rodila slovenska mati. Ne čudite se potem gospodje, ki ste poslani na skrajno severno mejo Italije, da u-trjujete njen ugled, če si sami spodkopujete temelje, na katerih hočete graditi. Naše ljudstvo vidi in sodi!

Slučaj, ki se je pripetil v soboto v Avčah, zopet dokazuje, da skušajo nekateri javni organi izrabljati svojo moč v to, da si hladijo svoj nestrpnost nacionalizem nad italijanskimi državljani slovenske narodnosti.

V soboto ob 11. uri predpoldne so prišli orožniki iz Kanala v Avče, v hišo, kjer stanuje g. Avgust Kovačič in začeli hišno preiskavo. V hiši, ki

ni last imenovanega, so našli med staro šaro zarjavel avstrijski bajonet. To je bil zadosten vzrok, da so vrlega fanta uklenili in ga odgnali v spremstvu 4 orožnikov in 10 miličnikov v Kanal na orožniško postajo. Spotoma je g. Kovačič prosil, naj mu dovoli vzeti vsaj površnik. Kanalski podbrigadir, ki je vodil preiskavo, kljub temu, da spadajo Avče pod ročinske orožnike, je nekaj zarohnel; šele na ugovor ročinskega g. brigadirja so mu dali površnik. V Kanalu je aretiranca po enodnevnem zaporu zaslišal sodnik in ga ukazal izpustiti.

Skrajno nevljudno in sovražno obnašanje kanalskega podbrigadirja ni v nikakršnem skladu z izvrševanjem njegove službe. Vemo, da morajo podrejeni organi vršiti svojo službo, a zavedajo se naj, da imajo pri nas opravka z ljudmi, ki so na visoki stopnji kulture. Če pa hočejo res izruti iz src naših ljudi še zadnjo trohico spoštovanja do javnih oblastev, naj le nadaljujejo s takimi nastopi!

prli in podobno. Zdaj pa prihajajo iz Rusije vesti, da se je moral rdeči general umakniti, ker ni bil dovolj pravoveren. Trocki je organiziral močno armado, ki je branila boljševiško revolucijo; bil je pa tudi prvi med boljševiški prvaki, ki je javno priznal, da politično ni boljševiška vlada nič dosegla. Baje je bil Trocki tudi velik nasprotnik samovlade nekaterih komisarjev, ki so pa na vsa usta vpili, da velja volja ljudskih množic. Seveda ni smel tak moč sedeti v krogu diktatorjev na moskovskem Kremlju. Oblastniki se bodo najbrže še kregali, dokler ne bo rusko ljudstvo prišlo do politične zrelosti in napravilo red.

Mussolini se zanima za Julijsko krajino.

Prejšnji teden so se pri Mussoliniju oglasili fašistovski poslanci iz Julijske Krajine. Časopisi poročajo, da se je g. ministrski predsednik zelo zanimal za važna vprašanja naše dežele.

Kralji se ženijo.

Bolgarski ministrski predsednik Cankov hodi po evropskih dvorih in išče nevesto. Pa ne zase, za svojega gospoda kralja Borisa. Na rumunskem dvoru je dobil košarico. Zdaj bo šel v Rim in nato čez morje na Španjo. Za svate naj pa pokličejo Primo de Rivero. Cankova in podobne. Ljudstvo bo zopet veselo, ker bodo »ohcetarji« v deželi.

Matteottijev proces.

Zasliševanje prič glede umora poslanca Matteottija se še vedno nadaljuje. Po sodnih izjavah bo to trajalo do februarja. Potem šele se bodo mogli zagovorniki obtožencev razgovarjati s svojimi varovanci. Kakor izgleda ne bo obravnava končala pred kakimi tremi meseci.

Opozorilo naročnikom „Mladike.“

Vljudno opozarjamo naročnike »Mladike«, da se uprava ne nahaja več v Gorici, Vrh Placute 18., temveč v Prevaljah, Jugoslavija, kamor naj naročniki pošiljajo naročnino, poslužujoč se goriške ali tržaške podružnice Ljubljanske kreditne banke, pri kateri ima »Maldika« tekoči račun.

Kat. tisk. društvo v Gorici.

Ljubezensko pismo mesto glasovnice.

Pri enem zadnjih glasovanj v rimski zbornici so našli v žari tudi drobno pisemce. Na dehtečem papirju je baje neka Klara pisala svojemu izvoljencu, ki ga je pa tudi ljudstvo izvolilo, zakaj jo toliko zanemarja, zbornica da bi en dan že prestala brez njega. Poslanec je v naglici vrigel to pismo mesto glasovnice v žaro. Listi so o tej pomoti na dolgo razpravljali in ugibali ali ni imela Klara prav. Zbornično tajništvo pa pošilja zdaj v svet uradni popravek.

meni in mi tiho povedati na uho! Ni treba, da koj vsa fara izve, kaj je pri nas v loncu.

Tretjo nedeljo je pristavila krompir in je rekla: »Sinek Martinek, zdaj grem v cerkev; če bo kipelo, nič ne dé, ni treba hoditi pome, le da mi paziš na ogenj!«

Mati v cerkev, Poldrugi Martin pa je varoval dom. Sedel je v kuhinji in gledal v živi plamen, pa je zmajal glavo in rekel: »Kako naj pazim na ogenj, ko mi spak šviga v dimnik. Najbolj varno, v posteljo ga dam in ga dobro odenem: tam mi ne bo uhajal.«

Storil je tako in lepo čedno znosil goreča polena v posteljo. Pa še predno jih je odel, se je vnela slama in vsa hiša je bila v ognju.

»Na!« je rekel, »hiša gori, pa bodo še šlape zgorele materi, če jih koj ne spravijo v kraj.«

Hitro je stopil v cerkev, tiho se je preril skoz ljudi in do matere in ji zašepetal na uho: »Mati, šlape Vam bodo zgorele.«

Iz knjige »Tolovaj Mataj.«

(Konec pride).

da so bile na lističu napisane le tri brezpomembne vrstice brez naslova. Seveda je neprijetno, če se poslanec mesto s politiko ukvarja z ljubeznijo. Uboga Klara, še parlament ima radi njene vroče ljubezni preglavice.

Uradne ure.

Deželni pokrajinski odbor v Vidmu sprejema kot upravna oblast po novi določbi vsak tretji petek v mesecu ob 15. uri.

Zopet na Japonskem.

Japonska, dežela vzhajajočega solnca, je tudi dežela vednih nesreč. Pretekli teden je divjal v prestolici Japonske, v Tokiju tak požar, da je upepelil 258 hiš. Okrog 1200 ljudi je v zimi brez strehe. Človeških žrtev nezgoda ni zahtevala.

Učenjak — tat.

Začetkom tega tedna so aretirali v Berlinu znamenitega nemškega zgodovinarja Karla Haucka. Ta sloviti poznavalec srednjeveške in cerkvene zgodovine se je zadnja leta mnogo bavil z raziskovanjem habsburških, hohenzollernskih in vatikanskih arhivov. Njegov sloves mu je odprl vrata v najbolj tajne sobane. To priliko je učenjak porabil in si prilastil veliko množino dragocenih zgodovinskih listin ter jih potem za drag denar prodajal raznim zbirkam. Njegova aretacija je vzbudila velikansko začudenje; učenjaški krogi pa se boje, da jim odslej ne bodo več dovolili tako prosto brskati po raznih arhivih. Upravičena bojazen.

Španski diktator se vrača.

General Primo de Rivera, ki je skušal s svojo navzočnostjo v Afriki popraviti neuspehe španskih čet, se je vrnil nazaj. Po mestih mu prirejajo slavlja in pošiljajo udanostne brzojavke; najboljši španski možje pa živijo v pregnanstvu, ker ne priznavajo nasilne generalske vlade. Povsod ista pesem!

Bodo posnemali?

V norveški državni zbornici je socialistični poslanec stavil predlog naj se odpravi armada, ali vsaj prenehajo vpoklicati pod orožje z letom 1925. Na Danskem so tak predlog sprejeli. Dvomimo, da jih bodo sosede posnemali.

Tako je prav!

V milanski mestni hiši se je te dni zbral odbor za proslavo 25 letnice vladanja kralja Viktorja Emanuela III. Razpravljali so kako naj bi se ta svečanost čim lepše proslavila. Najbolj pameten predlog je stavil predsednik tega odbora, poslanec Alfieri. Predlagal je, naj se namesto kakih spomenikov zgradi popolnoma opremljen znanstven zavod za zdravljenje raka. Pravi, da trpi na raku v Italiji vsako leto do 25.000 ljudi. Zavod naj nosi ime N. V. kralja. Tako se bo njegov spomin bolje proslavil, kakor če bi zgradili še tako visok obelisk.

Zakladi na dnu morja.

Pred 50 leti se je potopila na odprtem morju ob čilenski obali angleška fregata »Cap Horne«, ki je bila nato-vorjena z bakrenimi palicami v vrednosti 600.000 dolarjev. Sedaj se je posrečilo kapitanu Leavittu, da je iznašel posebno pripravo, s katero se je mogoče spustiti v globine do 200 metrov in dvigati potopljeno blago. Ker se je to delo po 9 mesecih posrečilo, hoče kapitan dvigniti tudi milijonske vrednosti, ki se nahajajo na potopljeni ladji »Lusitaniji«.

Zakonski parček.

Na Angleškem se je te dni poročil lep par. Nevesta je visoka 91 cm, ženin pa 5 cm več. Dolgo so morali stikati za zakonskim prstanom, ker so bili vsi preveliki za nežne nevestine prstke. Mož je uslužben v nekem cirkusu. Sedaj bo imel ravnatelj takoj pri rokah pritlikavski naraščaj.

Širite »Goriško Stražo«!

DNEVNE VESTI.

Za sebe!

Glavno glasilo zmernih socialistov »La Giustizia« prinaša obračun vseh prostovoljnih doneskov za vzdrževanje preganjanega lista. Lansko leto so nabrali za podporni sklad lista 625.120 lir! Letos do 20. januarja že 14.750 lir! Naročniki in prijatelji lista se zavedajo, da ne grede te svote v kako trgovsko podjetje, temveč da čim boljše bo list denarno podprt, tem boljši bo in tem bolj bo uveljavljala svoja načela v javnosti! Naročniki in prijatelji »Goriške Straže«, ali ne da to tudi Vam misliti, da vsaj agitirate za list in redno plačate borih 15 lir naročnine!?

Zborovanje goriških fašistov.

V nedeljo predpoldne so se zbrali goriški fašisti na svoj občini zbor. Glavno besedo je imel politični tajnik goriškega fašja odvetnik Caprara. Po razlaganju, kaj je vse vodstvo ukrenilo za prosep Gorike, je povedal tudi nekaj za videmske tovariše. Rekel je: Tudi Gorica hoče udeležiti svoje gospodarske težnje. Gorica ni kako uporniško mesto, da bi se jo smelo zapostavljati; ona noče životari kakor kak zakoten trg. To naj si le zapomnijo tisti, ki hočejo Gorico potisniti v stran. Navzoči so tem besedam ognjevitost ploskali. Med prisotnimi je bil tudi mestni župan Bombig; podprefekt Nicolotti, sorodnik Petra Pisentija iz Vidma, pa ni imel časa.

Prišel, videl, zmagal!

Osebnoglasilo radikalnega fašista Farinaccija »Cremona nuova« je našlo novega zmagovalca. Z debelimi črkami je natisnila: »Zbornica je na

Farinaccijev predlog sklenila volivno reformo.« V tem članku pravi urednik, da je g. ravnatelj lista (to je Farinacci) s svojim logičnim govorom naravnost pobil vse opozicijske ugovore. Izid glasovanja pa, da je pokazal, kako je g. ravnatelj pravilno tolmačil želje vsega italijanskega naroda. Na koncu pravi: »Farinacci je zmagal!« Morda bo s 1. februarjem g. ravnatelj Farinacci zvišal svojemu uredniku plačo?

Za liro.

V torek se je sestel v Rimu ministrski svet. Glavni razgovor se je pletel okoli vprašanja, kako preprečiti nadaljnje padanje italijanske valute na raznih borzah. Sklenilo se je, da bo treba predvsem paziti na razne borzne špekulante. Da bo treba uvesti notranji mir v državi in pametno politiko, tega pa niso poudarjali.

Francija noče kulturnega boja.

Ko je prišla v Franciji na krmilo socialistična Herriotova vlada, se je delalo v francoskem zunanjem ministertvu na to, da se ukinejo diplomatski stiki s sv. Stolico. Katoličani vse Francije, posebno Alzacije in Lorene, so se temu odločno uprli, češ, da hoče nova vlada boj. Francoska državnik Millerand in Poincare sta se tudi protivila Herriotovemu načrtu, ki bo najbrže padel zdaj v vodo. Kdaj bodo socialisti in komunisti prišli do spoznanja, da ni bistvo socialnega vprašanja protiverska gonja?

Skregali so se.

Že skoro mesec dni se je bralo po listih: Trocki bolan, Trockega so za-

Mati pride domov in vpraša: »Sinek Martinek, ali si zabelil zelje?«

Poldrugi Martin: »Sem ga.«

Mati vzame zelje iz peči in ga strese v skledo, pa vidi, da ni zabeljeno. Začudi se in vpraša: »Sinek Martinek, kje si zabelil in kako?«

Pa ji je tekel kazat na zelnik, kje je zabela, pa je bilo že prepozno, ker je baš odletela zadnja kavka z zadnjim kosom v kljunu. Kaj sta hotela — južinala sta nezabeljeno zelje.

Drugo nedeljo je mati pristavila juho in predno je šla v cerkev, je naročila sinu: »Sinek Martinek, jaz grem v cerkev, ti pa pazi, da juha ne skipi! Če bi kipela, pridi kar meni pravit, da ti ne bo izpodletelo kakor zadnjič!«

Mati v cerkev, Poldrugi Martin pa je doma stražil juho. Prične juha kipe in Poldrugi Martin v dir in po mater. Pa je butnil v cerkvene duri z nosom in z roko hkratu in se s praga zadrli proti oltarju: »Mati, slišite, juha kipi!«

Mater je bilo sram, pa ko je domov prišla, ga je lepo podučila: »Sinek Martinek, ti bi moral nalahko priti k

Fran Milčinski:

Poldrugi Martin.

Na to roko, na ono plat leži vas, tam je živela žena, ki je imela edinega sina, Martina po imenu. In je bila slepa od same ljubezni in je mislila in govorila: »Moj sinek, ta ima glavo na pravem toporišču, ta je pameten skoraj za dva, za poldruga pa gotovo.« Pa so mu ljudje obesili ime »Poldrugi Martin« in se ga je ime prijelo.

Poldrugi Martin je dorasel pod vrh, pa je bila nedelja in je šla mati v cerkev in predno je šla, je pristavila zelje in naročila sinu: »Sinek Martinek, jaz grem k sveti maši, ti pa lepo čuvaj hišo in ko bo čas, zabeli zelje, da ga bova jedla, ko pridem domov!«

Mati k maši, Poldrugi Martin pa pod streho, tam je v dimu visela slanina. Ročno jo je snel in je hitel in rezal, da je vso slanino zrezal na drobne kosce. Zrezano je dal v pehar in jo nesel na zelnik in jo preudarno in pravično razdelil po zelnatih glavah, na vsako glavo en kos.

Občni zbor

»Gospodarska zadruga za goriško okolico« sklicuje za nedeljo, dne 25. t. m. ob 9. uri dopoldne skupno sejo načelstva, nadzorništva in krajevnih odborov. Seja se vrši v restavraciji pri »Kranjcu«.

Nova knjiga.

Priznani naš sociolog dr. Andrej Gosar je izdal »Socialno ekonomijo«, ki je zamišljena kot del velike publikacije. 300 strani bogato knjigo kar najtopleje priporočamo. V Katoliški knjigarni v Gorici stane 34 lir. H knjigi se še povrnemo.

Prosvetna zveza.

Naša prosvetna matica zavzema vedno širši delokrog. Vzdrnil se je Kras in tudi Notranjska se vzbujajo. Nočemo v časopisju poročati o gibanju v posameznih vaseh, kar je za to namenjen »Naš čolnič«. V njem najdejo mladino ljubi jasen vpogled v delovanje prosvetne matice. Prva številka, ki izide koncem tega tedna, prinaša vzorne članke naših najbolj delavnih kulturnih delavcev po deželi in izredno veliko društvenih vesti. V listu je omenjen poseben vestnik za naše mladenke in dijake. Slike so nove. Narisala je osnutke grofica Coronini. Kdor se hoče seznaniti z mladinskim gibanjem, naj se takoj naroči na »Naš čolnič« pri upravi: Via Mameli 5, Gorica.

Mestne novice.

* **Nov poštni urad.** Goriški trgovci so se dolgo poganjali za to, da bi se zopet poštna podružnica v Gosposki ulici kot je bila pred vojno otvorila. Moral je priti na glavno pošto požar, ki je precej prostorov uničil, da so se merodajni gospodje zganili in ukrenili vse potrebno, da se zopet otvori ta podružnica v Gosposki ulici.

* **Pevsko in glasbeno društvo v Gorici** vprizori meseca marca t. l. Blodekovo opero »V vodnjaku«. Vaje so že pričele in se vršijo za ženski zbor ob pondeljkih in četrtek od 18. do 19. ure, za moški zbor pa ob torekih in petkih od 20. do 21. ure. Društvo vabi pri tej priliki k sodelovanju tudi vse druge pevce in pevke, ki imajo veselje do petja in ki do sedaj še niso zborovi člani.

Darovi.

Za **Alojzijeve**: V počastitev zlatomašniškega jubileja velezaslužnega g. dr. Antona Gregorčiča so darovali: Kmečka posojilnica Podmelec L 50; Kmečka hranilnica in posojilnica Devin L 15; Mlekarska zadruga Dol. Novaki L 25; Ljudska posojilnica Idersko L 40. Vsem prav iskrena hvala!

Za **Slovensko sirotišče** so darovali v počastitev zlatomašniškega jubileja Dr. Antona Gregorčiča: Ljudska posojilnica v Iderskem 25 L, gg. Ant. Manfreda 5 L, Alojzij Miklavč L 2.50, Ivan Uršič L 2.50, Ivan Miklavč L 2.50 in Franc Sovdat L 2.50. Ljudska posojilnica v Kamnjah v počastitev zlatomašnika Dr. Antona Gregorčiča 25 L, v isti namen Kmečka posojilnica v Libušnjah 50 L. — Srčna hvala!

Listnica uredništva.

I. P., Poljubinj: Vaša zadeva glede pošte ne spada v list, ker je preosebna. Oddali smo pritožbo na pristojno mesto.

Prizadetim: Od raznih strani smo dobili vprašanja, kaj je s starimi slovenskimi šolskimi zvezki, ki jih imajo mnogi podeželski trgovci še v zalogi? Po ministrski odredbi je šolski vodja dolžan vporabljaliti toliko časa stare zvezke, dokler zaloga ne poteče. Obrnite se zato na šolske voditelje!

Listnica Kmetско - delavske zveze in političnega društva »Eдинosti« v Gorici.

1. **Znidaršič Peter, Kanal 78:** Zglasite se čimprej v tajništvo zaradi rekurza. Tajništvo potrebuje podatke.
2. **Ipavec Peter, Kal:** Isto.
3. **Pelicon Franc, Sv. Mihael:** Ob priliki pridite po svoje dokumente.
4. **I. in B. I., Bazovica-Opčine:** Pošljite nam obljubljene podatke čimprej, da bomo posredovali v korist državnih cestarjev.
5. **K. I., Otalež:** V Vaši zadevi smo že posredovali.
6. **T. B., Koritnica:** Ob priliki bomo naznanili v »Gor. Straži«.

GOSPODARSTVO.

O delitvi skupnih zemljišč.

Kedaj so se delitve pričele in kod jih je vršil?

V drugi polovici prejšnjega stoletja je začela vrednost zemljišč na sploh rasti. Ljudstvo se je množilo, ustanavljala so se nova gospodarstva, skupni vžitek zemljišč je začel roditi več škode kakor koristi. In že takrat se je porodila želja po razdelitvi skupnih zemljišč, želja, ki ni pri oblastvih naletela na nikakoršen odpor. Oblastva so le zahtevala, da morajo občine za vsako posamezno delitev sestaviti poseben pravilnik, iz katerega je moralo biti razvidno, kaj in komu se bo delilo in po katerih načelih se delitev izvrši. Ko je bil pravilnik sestavljen in ko je zadel cesarsko potrjenje, je bil razglašen kot deželni zakon v deželnem zakoniku, nakar se je delitev izvršila in vknjižila. Od leta 1870. pa do leta 1911. je dobiti v vsakem letniku deželnega zakonika goriškega celo vrsto delitvenih zakonov, ki so si več ali manj sličili. Skupno določilo vsem tem zakonom je bilo to, da so natančno predpisovali, kdo je upravičen do delitve in po katerih načelih se ta upravičenost ugotovi. Občina ali pa posebna komisija, izvoljena od starešinstva je morala sestaviti imenik upravičenih deležnikov, kojih število se ni skoro nikdar krilo s številom hiš odnosno družinskih glavarjev v občini. Omi, ki niso imeli pravice do skupnih vžitkov, so bili spuščeni iz imenika. Omeniti moramo še, da so deležniki v večini slučajev dobili pritikajoče jim deleže popolnoma brezplačno v svojo last in posest, dočim so bili v drugih slučajih obvezani položiti v občinsko blagajno malenkostne zneske, ki pa niso niti zdaleka odgovarjali vrednosti pridobljenega zemljišnega kosa. Tudi to postopanje potrjuje naziranje, da so bila skupna zemljišča zasebna last, dasi vknjižena na ime občin. Po nekaterih krajih so se delitve dejanski že izvršile; upravičenci so stopili v posest odkazanih jim deležev, ki jih uživajo nemoteno že desetletja, v zemljiški knjigi pa se delitev ni izvedla.

Kaj je novega na deželi?

Pevma - Oslavje.

Imamo nekaj na vesti, katere moramo na vsak način spraviti v javnost. Naš občinski komisar nas je bil sklical nekoč na sestanek, kjer nam je povedal, da je dosegel pri videmski deželni upravi, na drobno razprodajo bivšega Fogarjevega posestva v Pevmi. Razveselili smo se mi mali posestniki iz Pevme in Oslavja te novice, kajti že dolgo smo pričakovali tega dogodka, da si malo opomoremo iz bede. V Pevmi-Oslavju so divjali najhujši boji in zemlja je bila od samih izstrelkov in smrdljivih plinov takorekoč mrtva, kakor je pisala Alice Schalek, znana dopisnica dunajskih listov med vojno. Hiše so porabili za popravo ceste, tako so bile vničene. Pa kaj vse to! kje je pa naša plodovita zemlja! Krasni vinogradi, sadno drevje — vse je pomandrano. Zadnji čas smo le malo in z nepopisno težavo zopet obdelali. A kedaj nam bo to kaj neslo? Zato bi bilo naše veselje toliko večje, ko smo zvedeli, da dobimo od dežele pod ugodnimi pogoji ravnino, njive, od katerih bomo vsaj lahko živeli, ko je kupčija z vinom in sadjem otežkočena. Pa ne! Čujemo, zadnje dni, da nam preti nova nevarnost. Dežela prodaja svoje posestve tvrdki Brunner, ki je že zaslužila svoje delavce v Podgori. Sedaj hoče ta kapitalistična družba še nas v Pevmi in Oslavju potlačiti v suženjstvo, tako da bomo s časom primorani prodati še tisto kar imamo in iti s trebuhom za kruhom ali pa postati sužnji velekapitalistov iz Pod-

Druga dela pri delitvah.

Naravno je bilo, da je prišlo pri takih delitvah večkrat do hudih sporov. Dognalo se je tudi, da ni vsaka delitev primerna, posebno kjer se je ta nanašala na planinske pašnike ali gozdove. Radi tega in iz raznih drugih razlogov je državna oblast izdala že krog leta 1884. poseben okvirni zakon o delitvi skupnih zemljišč, ki je obširno in izčrpno vseboval razne določbe za taka opravila. Na podlagi državnega okvirnega zakona so potem posmezne pokrajine sklenile svoje pokrajinske zakone, s katerimi je bilo postopanje pri delitvi skupnih zemljišč vsmerjeno na druge oblike. Glavna preuredba je obstojala v tem, da je postal v zmislu novih zakonov **krajevni komisar za agrarne operacije** v prvi stopnji pristojno oblastvo za izvrševanje sličnih poslov, dočim je do tedaj spadal ta posel v delokrog deželnih odborov. Ker je komisar razpolagal z dovoljnim številom uradnega osebja, posebno tehnikov-zemljemercev, in ker je združeval v sebi posle upravne in sodne naravi, je delo šlo hitro izpod rok. Toda tudi on je bil vezan pri delitvah na stare, neizpodbijane navade, in tudi on je moral v prvi vrsti nesporno ugotoviti imena upravičenih deležnikov, potem je šele delitev izvršil, odobril in poskrbel za prepise v zem. knjigah.

Veljavne zakonite določbe.

S kr. odlokom - zakonom z dne 22. maja 1924. se niso uvedle v tem vprašanju nikake stvarne izpremembe glede pravic vživanja in upravičenih udeležnikov. Le na mesto prejšnjega krajevnega komisarja je prišel kr. komisar za likvidacijo običajnega prava. Odlok-zakon izrecno določa, da ostanejo v naših krajih v veljavi prejšnji tozadevni zakoni in da so novi komisarji vezani pri svojem poslovanju na nje. Naše ljudstvo bi torej na podlagi povedanega ne imelo povoda, da se razburja, ker so njegove pravice po zakonu zaščitene. V tem naziranju me potrjuje tudi okolnost, da predpisuje odlok, s katerim je vlada raztegnila na naše kraje občinski in pokrajinski zakon, izrecno, da ostanejo vse pravice in navade glede vživanja občinskih zemljišč nedotaknjene, kakor so bile do sedaj.

Kamno.
Matija Kutin, Kamno 71, mož star čez 70 let, je odšel, kot smo svoječasno poročali, okrog 8. novembra l. l. od doma. Videli so ga še na Libušnjem, potem ne več. Poizvedovali so povsod za njim, tudi orožniki, toda zaman. Dne 15. t. m. popoldne ga je našel neki fant mrtvega v grmovju ob grapi nad Libušnjami. Očividno je nesrečnež legel in vsled takratnega mrzlega pritiska zmrznil. Bil je nekoliko slaboumen. Pokopali so ga na Libušnjah. N. p. v m.!

Kobarid.
Kakor slišimo je odšla od nas krevljasta »vojna odškodnina«. Nekaj žlahte je odšlo z njo, koliko jo je tukaj ostalo, ne vemo. Radovedni smo, če se bo »vojna odškodnina« še kdaj vrnila s popravljenimi nogami!

Kobariški kot.
V našem »kotu« živi velefurman, ki ima zelo grdo navado. Pridobil si jo je najbrže, ko je iskal svojo politično naobrazbo ob vozu, z bičem v rokah po širokih cestah. Svoje politične nasprotnike napada v sedanjih težkih časih na prav prostaški način. Iz svojih širokih prsi bruha najgrše psovke, s katerimi obsipa svoje nasprotnike. Očividno so te psovke najiskrenejši izraz njegove velefurmanske duše in olike.

Trnovo.
Zadnja »Straža« je priobčila dopis iz naše vasi, ki v marsičem ni točen. Prepričali smo se o tem na licu mesta. Prilika je namreč nanestla, da je bil naš zaupnik v nedeljo slučajno na Trnovem. Ugotovil je, da prosvetno društvo ne hira, temveč krepko in uspešno deluje. Število njenih članov ne pada, temveč celo narašča. S prihodnjim občnim zborom se bo brezdvomno še pomnožilo. Društvo je vzorno in so zlasti vstrajni fantje lahko v zgled celi tukajšnji okolici. Tudi napad na gostilničarje je zelo dvoumen in nikakor ne velja za g. Kolarja. Zato uredništvo uljudno, toda odločno prosi do-

Pozor!
Naša zavarovalnica
„L'UNION“

— Gorica —
se je preselila s svojim
uradom
v **Via Barzellini št. 2**
I nadstropje.

Zahvala.
Povodom prebridke izgube najine predrage mamice
vd. Marije Klemenčič roj. Mrak,
se tem potom iskreno zahvaljujemo vsem ki so stali ob strani pokojnici ob zadnji ur in sploh vsem, ki so jo spremili k večnemu počitku. Bog plačaj!
Pečine, 16. januarja 1925.
Edvard, sin. Pavla, hči.

Zahvala.
Ob bridki izgubi ljubega edinega sina
Dominika
ki smo ga nesli k večnemu počitku v torek 20. t. m. se prisrčno zahvaljujemo vsem sorodnikom, znanec in prijateljem, ki so s svojo številno vdeležbo pri pogrebu pokazali, kako jim je bil ranjki drag in ljub. Posebno se zahvaljujemo pevcem iz Vrtojbe za krasno nagrobnico.
Gorica, 21. januarja 1925.
Družina Mermolja.

pisnike, da so pri poročanju točni in brez zahrbtnosti ter ga ne zavajajo k priobčevanju napačnih dopisov.

Izobraževalno društvo »Planika« ima dne 25. t. m. ob 14. uri svoj občni zbor v društvenih prostorih. Dne 12. t. m. sta obiskala tukajšnje »Izobraževalno društvo« gosp. župnik iz Berginja, in bivši gosp. predsednik bratskega društva »Stol« na Srpenici. Veseli smo bili nepričakovane obiska. Zlasti smo se razveselili gosp. župnika, našega nekdanjega dušnega pastirja, ki je bival pred vojno pri nas in z nami preživel vojno pregnanstvo v južni Italiji in celo na Sardiniji. Kmalu po vojni nas je zapustil in odšel na svoj rodni Kras, spomini na planinski raj so mu pa ostali nepozabni in zato se je zopet vrnil v naše gore.

Solkani.

V nedeljo zvečer krog 8. ure se je vžgala v brajdi gospe dr. Frankove baraka g. Vuga Stefana, ki je zgorela popolnoma. Lastnik je baže zavarovan, ne pa mrčes, ki je zgorela. Nevarnost, da se vnamejo druge sosedne hiše je bila velika. Le velikemu naporu sosedov in drugih domačinov se moramo zahvaliti, da ni postal kos Solkana pepel. Kako je nastal požar je dosedaj neznan. Kuge, lakote, vojne in ognja reši nas, o Gospod!

Baška dolina.

Občni zbor »Baškega prosvetnega okrožja« se bo vršil dne 2. febr. t. l. ob 2. uri pop. v prostorih »Gospodarskega bralnega društva« na Bukovem. Vsi odborniki okrožnih društev so vabljeni, da se kolikor mogoče v obilnem številu udeležijo obč. zbora.

Livek.

Že precej časa ni bilo iz naše občine nobenega glasu. Naj omenimo danes par stvari. Občina je postavila 25 padlim in pogrešanim vojakom lep spomenik; veliko spominsko ploščo. Delo je izvršil Filip Marzulin iz Slov. Št. Petra; osrednja plošča z napisom je iz kararskega, okvir in nadstavek pa iz domačega nabrežinskega marmorja. Odkritje spomenika se je izvršilo dne 1. nov. 1924. — Dne 21. dec. se je vršil redni letni občni zbor livške mlekarne, katerega se je udeležil tudi g. David Doktorič, tajnik Zadrugne zveze v Gorici. Med drugim je šlo tudi za spremembo pravil. G. Doktorič je priporočal navzočim članom tudi ustanovitev lastne hranilnice in posojilnice. — Čita se v naši majhni občini veliko; v občino je prihajalo preteklo leto nad petdeset »Straž«, precej »Malih listov«, nekaj »Edinosti«, precej »Čolničev« in več drugih časopisov. Knjižnica »Izobraževalnega društva« šteje okoli 300 knjig, ki se jih člani pridno poslužujejo. Žal, precejšen del mladine nima smisla za lepo knjigo, pač pa za gostilne, ki jih je v občini trikrat preveč, za igro in nore plese. Tudi taki »napredujejo«, pa le v nezavednosti, surovosti in neolikanosti.

Idrijske novice.

Obupno stanje rud. vpokojencev.

V drugi št. »Gor. straže« smo že nekoliko obrazložili bedno stanje rudarskega vpokojenca v stanovanjskem oziru. Danes hočemo v par potezah podati javnosti vpogled v gmotno stanje, ki čaka rudarja po 40. letnem zvestem službovanju pod zemljo. Rudarji, ki so šli v pokoj pred 1. julijem l. 1923. ter so dokončali 40 let dela, prejemajo mesečne pokojnine okoli L 150.— zase in vsi družino. Vsak delaven in razsoden človek si lahko misli, kako sploh še utegnejo shajati v tej neznosni draginji. Od daleč ne zadostuje nitj za najpotrebnejše stvari. Kje so pa drva, obleka, obutev, stanovanje ter še razne nebedno potrebne stvari. — Oni rudarji pa, ki gredo v pokoj po 1. juliju leta 1923. sploh ne dobe cele pokojnine, ampak le nekaj predijem L 90.—. Obeta se jim vedno, da naj

počakajo in zopet počakajo, bo že prišla rešitev od merodajne oblasti. Toda nekateri čakajo že po 17. mesecev na rešitev in se nahajajo v največji bedi, a rešitve ni. Nerazumljivo je, zakaj vendar zadržujejo ubogemu vpokojencu še tistih par lir, ki mu po vsej pravici pritičejo in ki jih je pod zemljo v vednem strahu za lastno življenje krvavo zaslužil. Izhajati z zneskom 90 lir je za družine, kakor jih imajo nekateri rudarji, pet do sedem oseb, vsi brez zaslužka — popolnoma obupno. Da bi se stvar vendar enkrat rešila in nakazala vsaj pokojnina, kakor jo imajo oni vpokojeni do 1. 7. 23; ki je zakonita, ter nam po vsej pravici sliši. Z rešitvijo te zamotane reči bi bilo vsaj deloma olajšano vpokojencu, da se primerno preživi. Sicer mu je to tudi s 150.— lirami zelo težko.

Aretacije.

V nedeljo dne 11. t. m. je bilo aretiranih do 20 oseb. Vsakega, ki so preiskali bodisi na cesti ali v gostilni in je imel pri sebi navaden žepni nož so odgnali v zapor. Izpustili so jih šele po preteku par dni. Kaj je prišlo vendar oblastvom na misel, da gonijo v zapor popolnoma mirne ljudi, ki imajo tisti mali nožiček v žepu zgolj iz vsakdanjih potreb. Kje bo prišlo 60. letnem vpokojencu na misel, da se bo telesno branil ali napadal po javnih ulicah in lokalih? Bog zna, kaj jim še vse ne pade na misel?!

Novi komisar.

Že zadnjič smo poročali, da je bil prestavljen idrijski k. podprefekt kav. Battiaty v Pordenone. Na njegovo mesto je prišel kav. dr. Rihard de Beden, kateri nam je po odhodu generala Castelazzija 11 dni županoval. Slednjega je v občini par dni nadomestoval adv. Marijan Carpagnon. Dne 14. t. m. pa je prevzel občinske posle kav. častnik Romeo Angelleli, ki je bil imenovan od kr. prefektore za komisarja mesta Idrija. Pričakujemo, da bo novi mestni prestojnik pravično načeloval občinski upravi, razumel težnje in potrebe našega mesta in pomagal lečiti rane in bedo našega delavstva, vpokojencev, vdov in sirot.

Prostovoljno mestno gasilno društvo je sklenilo pogodbo z mestno občino glede društvenega delovanja in podpore od strani mestne občine. To pogodba je sedaj odobrena od tukajšnje podprefektore. Društvo pa žalibog ni prejelo za celo leto 1924 nobene podpore kljub večkratnim nujnim prošnjam. Društveniki popravljajo sami iz požrtvovalnosti gasilno orodje, ki je last mestne občine. Društvo je tudi že svojo podporno blagajno izčrpalo, da je moglo vršiti vaje in dovršiti poprave. Sliši se, da so gasilci že do skrajnosti ogorčeni radi sedanjih neurejenih razmer ter da groze z odstopom. Upamo, da bo novi mestni komisar zadevo gasilstva vzel temeljito v roke ter jo radi njene izredne važnosti v najkrajšem času rešil.

Valuta.

Dne 20. januarja si dobil:

za 100 franc. frankov	130.75 do 134.50	Lir
za 100 belg. frankov	120.— do 122.—	Lir
za 100 švic. frankov	466.— do 469.—	Lir
za 100 češ.-slov. kron	72.75 do 73.25	Lir
za 100 dinarjev	39.60 do 39.90	Lir
za 1 šterling	115.75 do 116.—	Lir
za 1 dolar	24.20 do 24.30	Lir
za 1 zlato marko	580.— do 595.—	Lir
za 100 avst. kron	0.0340 do 0.0350	Lir

Beneške obligacije.

Dne 20. januarja: Srednji kurs L 79.52, v Trstu 70.75; v Milanu 79.50, v Rimu 79.80 L

V MEDANI št. 7 je na prodaj ročni mlin na kamene. Obrniti se je na: Sfiligoj Via Zorutti 12 od 12—13.

SLUŽABNICA za vsa hišna dela išče službe v mestu. Naslov pove uprava lista.

TRTE CEPLJENE, murve, breskve in drugvo sadno drevje je na prodaj po nizkih cenah pri Rudolfu Tavčarju, Ivanjigrad 13 p. Komen.

Kmetska posojilnica v Grgarju

vabi svoje člane na redni občni zbor, ki se bo vršil dne 1. februarja t. l. ob 3. uri popoldne v posojilniških prostorih s sledečim

dnevnim redom:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nazorstva.
3. Odobrenje računskega zaključka za leto 1924.
4. Dopolnilne volitve načelstva.
5. Slučajnosti.

NAČELSTVO.

NA POTI iz Tolmina do Ročinja sta padla iz avta 2 panja čebel. Kdor bi jih našel naj sporoči upravi »Goriške Straže«, kjer dobi primerno nagrado.

NA PRODAJ JE: parni kotel s cevni; površina 5 m²; 7 atmofer. 1 stroj na 5 konjskih sil. Cena za oboje: 9000 lir. Poizve se v mlekarji v Papaniano pri Pierisu, Furlanija.

DVONADSTROPNA HIŠA z 12 stanovanji v Ljubljani na prodaj. Zamenja se tudi z enako, primerno v Gorici. Podatke da upravništvo lista.

VELIKO POSESTVO PODROTEJA pri Idriji, obstoječe iz valjčnega mlin, treh hiš, garaže, travnikov in gozdov se proda po ugodni ceni. Pojasnila pri »Občnem konsumnem društvu« v Idriji.

Kupujem kože

domačih in divjih živali: lisic, kun, vider, divjih mačk, dihurjev, jazbecev, divjih koz, zajcev i. t. d. Lovci in nabiralci kož, spleča se Vam vprašati predno prodaste Vaše blago.

FRANC STRES,

Kobarid (Caporetto).

Zaloga usnja in vseh čevljarskih potrebščin. Zaloga raznovrstnega obuvala ročnega in tovarniškega dela. Cene — da se ni bati konkurence V zalogi imam vedno jančkove in druge kože za kožuhe.

Fozor na izpremenjeni naslov!

ERNIA ozdravljena z najnovejšim pasom BROOCK Mirodilnica in dišavnica E. Grapulin-Gorica naspr. ljudskemu vrtu, Corso Verdi 27.

Teod. Hribar (nasl.) - Gorica
CORSO VERDI 32 - - (hiša Centr. Posoj.)

Velika zaloga češkega platna iz znane tovarne Regenchart & Raymann, vsakovrstno blago za poročence kakor tudi velika izbira moškega in ženskega sukna.

Blago solidno! **Cene zmerne!**

ABADIE?

Evo vam

Abadie!

Najizvrstnejši cigaretni papir

Ceneno češko posteljno perje!
Kilogram sivoga cufanega perja Lir 16 — polbelega Lir 24 — belega Lir 28 — boljsega Lir 34 in Lir 39

mekega kot puh Lire 49 in Lire 58 — najboljša vrste Lire 68. — Razpošilja se po povzetju od vsote Lir 100 naprej carine prosto, poštnine prosto, zamenjava in vrtnitev blaga dovoljena. Vzorci brezplačno. Dopisi samo na: Benedikt Sachscl, Lobež št. 775 pri Plzenju Češka. Poštni paketi rabijo iz Češke v Italijo okrog 14 dni.

Naznanilo preselitve.

Goriško krojaško podjetje

Anton Krušič & sin

se je preselilo iz ulice Nazario Sauro (prej Dogana)

na Corso Vittorio Emanuele št. 37

Tvrdba se priporoča Slovencem v mestu in na deželi.

Fotograf JOSIP NARDIN

se je preselil iz ul. Via Carducci na Koren, nasproti Attemsove palače.

JAKOB ŠULIGOJ, urar

Gorica

Gosposka ul. šte. 19,

naznanja slavnemu občinstvu, da se ni preselil. — Je še na prejšnjem mestu, Via Carducci - - (Gosposka ul.) 19.

Plačam najvišje cene

za kože lisic, podlasic, kun, zajcev, mačk, veveric, jazbecev i. t. d. i. t. d. Prodajam pasti in posebno meso za lov na divjačino.

Delavnica za strojenje in barvanje. Nihče nima pravice kupovati zame.

Walter Windspach - Gorica
Via Carducci šte. 6.